

Cl. 98. Sednice Izvršnog Odbora i Šireg Glav. Odbora drže se v sedišču UJU kao u mestu u kome se drže Glavne Skupštine.

Cl. 99. No Sednice Šireg Glavnog Odbora mogu biti i v drugim mestima.

Cl. 100. Svi predlozi i zahtevi sekcijiskih skupština imaju do kraja jula biti dostavljeni Izvršnom Odboru kako bi ih ovaj stavio na dnevni red Glavne Skupštine za raspravu.

Cl. 101. Sednice Šireg Glavnog Odbora sazivaju se prema potrebi, ali se moraju sazvati 1-2 puta preko godine.

Cl. 102. Troškovi za dolazak članova Šireg Glavnog Odbora na sednice snose sekcije za jednu sednicu a za dolazak na Skupštinu snosi centrala UJU. — U slučaju da se ukaže potreba za saziv 1 treće sednice Šireg Glavnog Odbora u toku jedne godine rešava naredna Skupština, na čiji će teret pasti trošak oko saziva te sednice, t. j. da li na trošak sekcije, ako ona bude zahtevala saziv te sednice ili na trošak centrale.

Cl. 103. Odluke Glavnog Odbora UJU po pitanjima koja nisu regulisana pravilima obavezne su za sve sekcije i sve članove. Za izmenu istih nadležna je jedino Glavna Skupština.

Cl. 104. Dužnost je Glavnog Odbora i sekcija UJU da neguju i razvijaju najširu drugarsku solidarnost, te da se poslovni svršavaju brzo i uspešno i da u celokupnom radu bude istaknuto načelo: Jedinstvo, sloga i napredak staleža.

Cl. 105. Radi kontrolisanja rada sekcija, evidencije celog posla stvaranja planova za buduću godinu, dogovora o aktuelnim prosvetnim i staleškim pitanjima, održavaju se, u razmaku od 2 meseca, a na sredokračji za sve prisutne sednice predsednika sekcija na čelu sa predsednikom i sekretarom Izvr. Odbora. Ovim sednicama mogu prisustvovati i urednici družinskih listova.

Cl. 106. Troškove za ove sednice podnose sekcije svaka za svog predsednika, a Izvr. Odbor za svoga predsednika i sekretara. U sekcijama sa ispod 2000 čl. troškove snosi I. O. Priznaje se pismeno ovlašćenje za zastupanje.

Cl. 107. Rešenja ovih sednica moraju se objaviti u družinskim listovima, a isnose se pred Izvršni Odbor radi znanja. Zapisnici ovih sednica čuvaju se u centralnoj arhivi, a prepisi dostavljaju sekcijama.

Cl. 108. Dužnosti Izvršnog i Šireg Glavnog Odbora UJU prističu iz ciljeva UJU i svijlu onih članova Pravila, koji se odnose na zaštitu moralnih, materijalnih i drugih interesa staleža.

Cl. 109. Skupštine su redovne i vanredne.

Cl. 110. I sekcije kao i centrala UJU mogu radi rešenja važnih pitanja sem redovnih Skupština po ovim Pravilima pozivati i vanredne skupštine. Držanje Skupšt. sekcije reguliše se pravilima istih.

Cl. 111. Redovne skupštine održavaju sekcije u julu mesecu a Gl. Skupština u drugoj polovini avgusta, i to u mestu, koje za sekcijisku skupštinu odredi Širi Odbor Sekcije a za Glavnu Skupštinu, Širi Glavni Odbor UJU.

Cl. 112. Vanredne su Skupštine one, koje se pozivaju radi specijalnog posla i onda, kad zahtevaju interesi staleža.

Cl. 113. Na vanrednoj Skupštini imaju prava govora svi prisutni članovi a pravo odlučivanja oni koji imaju i na redovnoj. Na njima se rešavaju samo ona pitanja koja su stavljena na dnevni red.

Cl. 114. Na redovnim Skupštinama imaju prava govora i odlučivanja samo oni koji Skupštinu sačinjavaju; dok prava prisustvovanja, na određenom mestu, imaju i drugi članovi.

Sekcijske skupštine sačinjavaju: UZI i Širi Savet i Nadz. Odbor Sekcije; Predsednici zborova i po jedan delegat zboru na svakih 100 članova. Zborove ispod 100 članova zastupa predsednik.

Glavnu Skupštinu UJU sačinjavaju: Izvršni i Nadzorni Odbor; Širi Gl. Odbor, predsednici zborova sviju sekcija i po 1 delegat na 100 članova.

Cl. 115. Poslovnik o radu Skupštine i Kongresa izradiće se, shodno ovim Pravilima. Isti stupa na snagu čim ga prva naredna Glav. Skupština odobri.

Cl. 116. Svaka treća Skupština proglašava se za Kongres.

Cl. 117. Skupštinama predsedava predsednik UJU i podpredsednici.

Cl. 118. Sekcijskim skupštinama predsedavaju: predsednik sekcije ili podpredsednici.

Cl. 119. Do kraja februara Širi Glavni Odbor za svoju a sekcije za svoju skupštinu moraju odrediti teme, koje će se na idućim skupštinama raspravljati.

Cl. 120. Skupština se može deliti u sekcije prema određenim temama, te prema poslu koji ima da obavi. U tom slučaju rezolucije tih sekcija čitaju se pred celom skupštinom, pa se tu ili prime ili odbace, dok se debata po istima vodi u sekcijama.

Cl. 121. Samo se pred Skupštinu isnose i dojačnom odboru u rad daju oni predlozi i stvari, koji su Izvršnom Odboru stigli do kraja maja te godine.

Cl. 122. Lista članova Šireg Glavnog Odbora iz pojedinih sekcija saopštava se Glavnoj Skupštini, dok se na Glav. Skupštini vrši samo izbor Izvr. i Nadzor. Odbora i njihovih zamenjenika.

Cl. 123. Širi Glavni Odbor UJU konstituise se birajući sebi: predsednika, 2 podpredsednika, 2 sekretara, urednika listova i ostale potrebne funkcionere.

Cl. 124. Izbor je javan, ako se svi slože, a kad nastupi podvojenost, glasa se tajno (listična).

Cl. 125. Ovaj izbor vredj za tri godine.

Cl. 126. Uprava UJU izabrata po starim pravilima, kao i one izabrata po sekcijama ostaju do navršetka 3. godine rada.

Cl. 127. Ostalo potrebno osoblje, korektore, administratore, posluju i druge bira i postavlja predsednik Izvr. Odbora.

Cl. 128. Domaćina, upravnik domova, museja i drugih ustanova kojima rukuje centrala prima i otpušta Izvr. Odbor.

Cl. 129. Udrženje Jugoslovenskog učiteljstva ima svoj pečat, koji nosi naslov: »Udrženje Jugoslovenskog Učiteljstva« (latinicom i ćirilicom) a skraćeno: UJU, Sekcija će dodavati samo; Sekcija UJU — Beograd (Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, Split). Sreski zborovi će imati svoj pečat sa naznakom: Sresko učiteljsko društvo UJU (Mesto).

Prelazna naredjenja.

Cl. 130. Sve ono u koliko nije predviđeno ovim pravilima dopuniće se Poslovníkom.

Cl. 131. Ova Pravila važe čim ih Skupština primi a izbor uprave obaviće se posle dve godine.

Cl. 132. Raspust UJU zaključuje redovna ili vanredna skupština, koja bi se zbog toga sazvala, a po rešenju 2/3 prisutnih članova.

Cl. 133. Glasila UJU su »Narodna Prosveta« i »Učitelj«, a izdavače se i jedan dečji list za svu decu.

učiteljskemu stanu, svojim otrokom in zlasti učiteljskim sirotam, pa za nikogar drugoga. Već o tem ste slišali v prejsnjih poročilih.

V 21. številki »Učit. Tovariša« sem objavil, da znašajo vsi prispevki v tem poslovnem letu 49.151 Din 55 p. Da se izognem vsakemu dvomu, ker sem prej navedel v statističnem pregledu vsoto 37.857 Din, naj omenim, da treba pristihti tej vsoti še 11.294 Din 55 p, ki so jih vplačala nekatera okrajna društva, denarni zavodi, učiteljstvo itd.

Ves nabrani denar sem nalagal na hranilno knjižico šte. 564 hranil. in pos. Učit. konvikta v Ljubljani, katera se je dvignila od 15.539 Din 66 p na 71.132 Din 25 p z obrestmi vred.

Čisto denarno stanje.

Ker me vedno kdo vpraša, koliko denarja ima konvikt in kje je naložen, navajam sledeče:

1. Zadrzne knjižice	3137.50 Din
2. Hran. knjižica šte. 564	71.132.25 »
3. Hran. knjižica šte. 548 brezobrestno posojilo vloženi 34.017.84 Din manj še nedarovanih 12.185 Din	21.832.84 »
4. Travnov legat	6.218.— »
5. Hran. knj. šte. 4123 mest. hran. ljubljanske	50.000.— »
6. Hran. knj. šte. 4195 kmet. pos. na Vrhniki	221.71 »
7. Hran. knj. šte. 741 hran. in pos. v Kopru	110.— »
8. Posojilo v Učit. tisk.	142.082.— »
9. V ročni blagajni	1.869.08 »
Skupaj	296.603.38 Din.

Obresti.

Ves denar je dobro naložen. Obrestuje se po 5%—10%. Vse obresti tega poslovnega leta so znašale 25.127.50 Din.

Obveznice.

Obveznice 7% drž. investicijskega posojila so narasle od 233 na 251. Za realizovane kupone sem prejel 2219 Din.

Zemljevidi.

Koncem leta 1925. je bilo v zalogi 8344 zemljevidov v vrednosti à 75 Din 62.580 Din. V letu 1926. sem prodal 187 zemljevidov; tako da jih je bilo koncem leta 1926. v zalogi še 8157, v vrednosti à 6 Din 48.942 Din. Da jih prodamo in dobimo povrnjene vsaj stroške izdanja, je treba živahne agitacije.

Članstvo.

V poslovnem letu 1926. je bilo:

1. prvih članov	191
2. častnih	—
3. ustanovnih (po novih pravilih)	1
(po starih pravilih)	18
4. dobrotnikov	3
5. podpornikov	457
6. pokroviteljev (po starih pravilih)	274

Denarni promet.

Vseh prejemkov je bilo	121.194.39 Din
Izdatkov pa	121.056.04 »
Prebitka	138.35 Din

Denarni promet je torej znašal 242.250.43 Din

Skupno premoženje.

Skupno premoženje obsega sledeče postavke:

1. Vrednostni papirji	3.156.96 Din
2. Obveznice	26.643.— »
3. Zadrzne knjižice	3.137.50 »
4. Hranilne knjižice	149.514.80 »
5. Posojilo	142.082.— »
6. Inventar	1.400.— »
7. Zemljevidi	48.942.— »
8. Terjatve	2.823.— »
9. Gotovina v blagajni	1.869.08 »
Skupaj	379.568.34 Din

Občni zbor Učiteljskega konvikta

se je vršil 7. junija 1927 ob udeležbi 22 od 191 rednih članov. Već nenavzoćih se je opravićilo.

Predsednikovo poročilo navaja, da je odborovo delovanje ostalo usmerjeno v pravcu preteklega leta. Glavno opravilo je povzročala razbremenilna akcija na obveznostih, ki jih sedanja uprava ne more priznati. Ker se kljub vsestranskim poskusom ni mogla doseći razknjižba garancije za bremena U. T. in T. U., se je uprava po temeljitom preudarku končno odločila, da pravnim putem razveljavi knjižbeno pogodbu, ki ni bila sklenjena v smislu društvenih pravil, in to brez predhodnega in brez naknadnega odobrenja društvenega odbora in obćnega zbora. Pravno postopanje je v teku. (Op.: Odstavek navajamo le zato, da ustrežemo izzivanjem). Kakor hitro se nam posreći, da razbremenimo svoje premoženje, kupimo takoj primerno poslopje, ki se bo po potrebah postopoma razširjalo. (Krasne Gregorćeve hiše so bile prodane za 300.000 Din).

Poslovanje U. K. je bilo oteškoćeno vsled tajnikovega premešćenja. Odbor je imel 7 sej, pri katerih je razpravljjal većinom le o navedeni razbremenitvi in gospodarskem poslovanju.

Solskih lekarn se je razpećalo 201 za 73.210 Din. Kosmosova učila so donesla 5119 Din. Nabiranje lesa se ni sponeslo. Tov. Vidic iz Velesovega je nabral smrek za 750 Din. Lapajne pa za 945 Din. Na ostale nabiralne pole ni bilo odziva. — Zbiranje brezobrestnega posojila kot darilo se je v dobrih uspehoma nadaljevalo. — Zemljevidi Gorenjske raynine leže v skladišćih, ker se jih niti oznaćena okrožja ne poslućujejo pri šolskem pouku. Tvrđka Ježek nam je ponudila 15% provizijo za razpećavanje kmetijskih strojev. Doslej nismo še zaznali o kaki kupćiji. Pri zobozdravniku Vrankarju je bilo sicer mnogo učiteljstva, toda nihće ni priglasil deleća za U. K. — Tvrđka Franek z Dunaja nam je ponujala lepe dobićke za razpećavanje tintnih ekstraktov, a smo morali iz narodnogospodarskih oziruv ponudbo odkloniti. Domaća tvrđka Colnar v Kranju nam je ponudila 20% provizije, toda šole se ne zanimajo za kupćije v prid U. K. Već stanovske zavesti bi bilo pać želeći. Naš gospodarski program nikomur ne povzroća nikakršnih stroškov. Pravilna adresa na naroćilni dopisnici je edina žrtve v prid U. K. — Društvo založi letos nekaj mladinskih iger in uvede zbiranje šolskih mladinskih »domislic«.

Poslovanje upravnega in nadzorstvenega odbora se soglasno odobri.

Blagajniško poročilo poda tov. Kopal.

Blagajniško poslovanje v poslovnem letu 1926. ni bilo tako lahko, enostavno in malenkostno, kakor menijo nekateri. Vzrok temu je bil sklep, da naj plaćuje obvezno članarino po 100 Din vse učiteljstvo, vćlanjeno v UJU. Ko bi se bilo to faktićno zgodilo, bi bilo seveda razmeroma tudi već dela. Iz poznejšega poročila pa boste videli, da se je odzvalo sklepu komaj 1/10 učiteljstva v ljubljanski oblasti in plaćalo polno članarino. Kljub temu pa sem porabil mnogo časa in truda, će sem hotel vse izvršiti in imeti v redu. Sodbo naj izrećeta pregledovalca računov.

Takoj povdarjam, da je bilo poslovno leto 1926. izmed vseh dosedanjih najbogatiješe na prispevkih, ker smo prejeli 49.151 Din 55 p. Seveda bi se bila ta vsota lahko potrojila, da je vsaj 1/3 učiteljstva plaćala doloćeno članarino. Kakšen rezultat je imel sklep glede plaćevanja obvezne članarine, naj vam prića sledeći statistićni pregled:

Zap. štov.	Okraj	Številu šol	Od teh plaćevalo	Številu učiteljstva	Od tega plaćevalo	V %	Polna članarina	1/3 plaćano	1/2 plaćano	Manj od 1/2	Vplaćali skupno	Številu rednih članov	Šl. podpor-nih članov
1	brežiško-avniški	20	1	100	2	2—	—	—	—	—	140	—	2
2	ćrnorneljski	30	11	89	22	24.7	11	—	6	5	1520	11	11
3	kamniški	37	21	113	55	48.7	11	—	14	30	2810	11	44
4	koćevski	51	26	160	77	48.1	26	12	8	31	4817	26	51
5	kranjski	56	27	162	98	60.5	18	5	15	60	4855	18	80
6	krški	32	8	153	26	17—	13	—	4	9	1649	13	13
7	laški	23	3	121	9	7.4	2	—	—	7	270	2	7
8	litjski	35	25	117	69	59—	1	4	—	64	3358	1	68
9	ljubljanaki	20	16	250	94	37.6	74	7	7	6	8654	74	20
10	ljubljanško-okoliški	58	27	272	109	40—	27	5	40	37	6825	27	82
11	logaški	25	11	100	38	38—	7	3	20	8	2519	7	31
12	novomeški	43	4	138	13	9.4	—	—	—	13	280	—	13
13	radovljiški	29	3	134	3	2.2	1	—	1	1	160	—	2
14	kastavski	9	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj		468	183	1944	615	31.6	191	36	117	271	37857	191	424

Neuspeh moramo pripisovati predvsem našemu slabemu gnotnemu položaju. Pa tudi naša zavest ni na višku. Nekateri tovariši trđijo, da je kriv neuspeha odbor. Temu nasproti trđim jaz, da je v prvi vrsti kriva neuspeha zemljeknjižna vknjižba lastniške pravice na vse naše premoćno in nepremićno premoćenje. Ko bo ta zbrisana, se bomo lahko lotili dela z vsemi silami, ker bomo imeli zavest, da delamo v prid

Knjige in račune sta pregledala tovariša Tomo Petrovec in Zdravko Mikuz ter našla v redu.

To je moje poročilo! Tovariša Petrovec in Grćar, ki je pregledal račune gospodarske akcije, predlagata imenom nadzorstvenega odbora absolutorij, ker so vse knjige in zapiski gospodarske akcije v lepem redu. Sprejeto soglasno.

Članarina se zniža na letnih 20 Din, da se omogoći pristop vsemu članstvu UJU. Na skupšćini v Kranju je obrazložitni pomen društva in pridobiti novih članov.

Cena zemljevidom se zniža na 8 ozioroma 6 Din (prekupi). Vsi člani so obvezani, da zemljevide uvedejo v svoje razrede.

Odbor se spremeni le v toliko, da prevzame tajništvo tov. Ant. Arigler iz Trzina.

Uredništvo »Domislic« se poveri tov. Loćniškarju, zalogo iger tov. Ribićiću, razpećevanje tov. Grćarju.

Izvoljen je bil doseđanji upravni odbor. Predsedstvo je prevzel tov. Josip Lapajne, tajništvo tov. Anton Arigler in blagajništvo tov. Josip Kopal. Tudi v nadzorstvu so ostali isti odborniki.

Da bi se prodaja zemljevidov pospešila, naj se napravi posebna vloga na prosvetni oddelek, ki naj naroći vsem šolam, zaznamenovanim na zemljevidu, da zemljevid nabavijo za ućence svoje šole.

Za odbor učiteljskega konvikta:

Josip Lapajne, predsednik.	Anton Arigler, tajnik.
Josip Kopal, blagajnik.	

Književnost in umetnost.

—k Alkoholno vprašanje. Spisal Anton Mrkun, Ljubljana, 1927. — Analiza ćloveškega telesa kaće, da so njega sestojni deli tele snovi: beljakovina, tolašća (mašćoba), ogljikovi vodani (sladkor in škrob), mineralije (soli) in voda. V sedmih letih se ćlovek popolnoma prenovi. Snovi za to prenovitev pridejo odzunaj, to je potom naše hrane, ki mora obstojati tudi iz beljakovin, tolašć, ogljikovih vodanov, mineralij in vode, kakor naše telo, da ga more prenavljati in ohranjevati. Alkohol torej ni sestojni del našega telesa, niti ga telo ne more sprejeti kot hrano; ako pride alkohol vendarle v naše telo, nima to za prehranitev nobenega pomena in ga je smatrati za tuje telo. Iz tega je jasno, da je potrata, kupovati alkoholne pijaće. In će pomislimo, koliko milijonov dinarjev gre pri nas leto za letom za alkohol, za »tjuje« telo v naši prehrani, moramo z žalostjo v srcu ugotoviti, da je to velika potrata za narodnogospodarskega stališća, naš smrtni narodni greh. — Izrek indijanskega poglavarja Kanza je: »Nikar ne pijte strupene pijaće belih moć, zakaj poslal jih je zlobni duh, da bi pokonćal nas Indijance.« Japonski narodni rek je: »Najprej vzame ćlovek en požirek, nato spet en požirek, nato pa vzame požirek ćloveka.« Sirah pravi: »Zaradi pijaće je pomrlo že mnogo ljudi.« In statistika ući: Alkohol je kriv smrti vsakemu devetemu ćloveku direktno, indirektno pa že vsakega 4—5. Torej tudi s stališća narodne higijene je ućivanje alkoholnih pijać poguba za vsak narod. — Pa tudi s stališća narodne morale je alkohol brez pardona zavrećen. V tem oziru veljajo besede veljavnih moć: »Alkohol zakuje ljudi v železje hude navade in jih vodi po uglajeni cesti v pogubo.« (A. M. Slomšek); »Alkohol pogubi jih već kakor kuga, glad in meć (Gladstone).« »O nevidni duh! Ako še nimaš imena, ki te oznaćuje, imenuj se: hudić!« (Šekspir).

Ćelji smatrajo propagando za abstinenco kot kulturno delo prve vrste za ćastno narodno dolžnost. Prav nič ne dvomimo, da smatra tudi slovensko učiteljstvo za ćastno nalogo, ki jo dolguje svojemu narodu, za kulturno delo prve vrste, propagirati abstinenco v svojih vrstah, zlasti pa še pri mladini in ljudstvu. Mi posjemo s ćustvom domovinske pesmi: »Lepa naša domovina...« »Domovina, mili kraj...« »O ti moj dom...« V abstineneci in v propagandi za njo je polje, kjer moremo dejanski pokazati ljubezen do domovine.

Z narodnogospodarskega stališća, s stališća narodne higijene in morale moramo kot inteligentje pritrđiti: Alkohol je naš najvećji sovražnik. Slovenski narod jeći pod njegovo težo in udarci. Okroglo 3000 je slovenskih učiteljev(ic) po slovenski zemlji. Ze to je armada! Oborožimo najprej sebe, izurimo mladino, potem pa stopimo kot generali svojim mladim ćetam na ćelo ter jih pogumno vodimo do slavne zmage nad našim najvećjim narodnim sovražnikom — alkoholom. In prihodnji naš rod bo ćvrst in zdrav. In zgodovina bo pisala: Ti slovenski učitelj(ica) si otel(a) naš rod in dom pogibelji...

Te misli so se mi porodile v duši, ko sem listal znamenito Mrkunovo knjigo »Alkoholno vprašanje«. Vsakdo jo bo s pridom ćital. Priporočil jo je prosvetni oddelek. Razposlala se je na vse šole. Naj ne bo slovenskega učitelja (učiteljice), ki bi se ne ućivil v to knjigo in je potem ne razširjal med ljudstvom.